

عنوان مقاله:

حرف «کاف» خطاب در اسما اشاره و مطابقت آن با مخاطب در قرآن

محل انتشار:

دوفصلنامه کتاب قیم، دوره 10، شماره 23 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

خدیجه مسرور - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث

عباس مصلاهی پور - عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق

خلاصه مقاله:

یکی از مباحث قرآنی که از دیرباز مورد توجه ادیبان و مفسران بوده، بحث خطاب است. قرآن به عنوان کلام باری تعالی برای هدایت بشر در جهت اثرگذاری بیشتر، از خطاب به صورت گسترده بهره برده است و طیف متنوعی از خطابها و مخاطبان در قرآن یافت میشود. یکی از این ادوات، حرف خطاب در اسما اشاره است که بسامد بسیاری در قرآن دارد، ولی حرف خطاب اسما اشاره در قرآن از لحاظ جنس و عدد متغیر است و ضوابط مطابقت و عدم مطابقت آن با مخاطب و علل آن در قرآن روشن نیست. پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی درصدد کشف اختلاف کاربرد حرف خطاب هماهنگ با مخاطب و ناهماهنگ بوده و ویژگی خاص این نوع آیات را بیان میکند. در این میان به کمک بافت کلام و یا بستر نزول وحی و استفاده از آرا نحویان و مفسران، روشن شد که در مواردی که حرف خطاب به صورت جمع بهکار رفته، نظیر «ذلکم»، «اولئکم»، «تلکم»، پیامبر اکرم (ص) در شمار مخاطبان نیست و حروف خطاب مثنی «کما» و نیز مونث «ک» به افرادی ویژه اختصاص دارد، اما هرگاه «ذلک» به کار رفته باشد، حالتهاى متفاوتی را میتوان مشاهده کرد.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، ادوات خطاب، کاف خطاب، اسما اشاره

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1187847>

